

ОСОБЛИВОСТІ ПОБУДОВИ МЕХАНІЗМУ БАНКРУТСТВА ТА ФІНАНСОВОЇ САНАЦІЇ БАНКІВСЬКОЇ УСТАНОВИ

студентка гр. Ф-92 Чайка Т. В.

Досвід існування банківської системи України показав, що з кожним роком все більше банків зазнають негативного впливу різноманітних факторів, які спричиняють хвилі банкрутств.

В таких умовах, особливу актуальність набуває трансформація фінансово-організаційного механізму управління фінансовим оздоровленням (ФОМУФО) банківської установи або в разі її неможливості – банкрутства та ліквідації.

Розглянемо характеристики основних складових зазначеного механізму.

1. Критерієм ефективності ФОМУФО БУ виступає ступінь мінімізації втрат для банківської системи за умови забезпечення повного виконання проблемним банком своїх зобов'язань перед вкладниками та кредиторами згідно з встановленою черговістю виплат.

2. Аналіз причин, які призводять до фінансових проблем БУ, з поділом їх за критерієм можливості подолання за рахунок дій самої банківської установи.

За цією ознакою можна виділити фактори, які не залежать від керівництва установи та її акціонерів та на які банківська установа не може впливати та:

- призупинення темпів росту та нестабільність загальносвітової та внутрішньої економік;
- утрата довіри до банку;
- загальноекономічна ситуація, коли відбуваються масові паніки серед вкладників банківських установ;
- інші.

Друга група – фактори внутрішньої природи, які спричинені чинниками, що існують в середині установи та можуть бути подолані:

- недотримання законодавства, особливо в частині дотримання встановлених нормативів;
- помилкові управлінські рішення;
- високо ризикові спекулятивні операції;
- недоліки внутрішньобанківської системи, яка безпосередньо залежить від проведеної політики всередині установи.

3. Механізм ідентифікації проблем. Беззаперечно, що ефективність фінансового оздоровлення залежить від своєчасності ідентифікації виникнення фінансових складнощів банківської установи. Практика

банкрутств банків довела, що процедури самостійної ідентифікації проблем банком малоефективні. У сучасних умовах доцільно розвивати методи та технології моніторингу діяльності банків в межах регулювання та пруденційного нагляду з боку НБУ.

4. Заходи попереднього впливу, що реалізуються на принципах примусовості та добровільності. Існуючий механізм передбачає ряд підстав для застосування НБУ непримусових та примусових заходів впливу:

- результати перевірок діяльності комерційних банків з боку НБУ та відповідного рівня системою банківського нагляду;
- матеріали правоохоронних органів, місцевих державних податкових адміністрацій та інших органів, що характеризують рівень додержання комерційними банками законодавчих актів з питань банківської діяльності;
- результати перевірок діяльності комерційних банків зовнішніми аудиторськими організаціями чи внутрішнім аудитом;
- інші матеріали, що характеризують діяльність комерційних банків.

5. Рішення про доцільність санації банку приймається на підставі аналізу рівня проблем (незначні, системні, критичні) та економічної доцільності. Процедура санації може ініціюватися:

- комерційним банком в рамках не примусових заходів впливу НБУ.
- Національним банком України в рамках непримусових та примусових заходів впливу на комерційний банк.
- за погодженням усіх сторін у ході провадження справи про банкрутство.

Подальше вдосконалення ФОМУФО БУ можливе через удосконалення інструментів та процедур фінансової санації, які будуть застосовуватись диференційовано у кожному конкретному випадку. Крім цього, доцільно розвивати в Україні систему страхування депозитів, як альтернативну систему забезпечення повернення коштів. е дозволить зменшити тиск на Фонд гарантування вкладів фізичних осіб, зменшить кількість часу потрібну на компенсації вкладів та сконцентрувати увагу на пошуку шляхів фінансового оздоровлення банківської установи, реалізації стратегій рекапіталізації, рефінансування, реорганізації тощо.

Науковий керівник: асистент Похилько С. В.

Економічні проблеми сталого розвитку: матеріали Міжнародної науково-практичної конференції, присвяченої пам'яті проф. Балацького О. Ф. (м. Суми, 24–26 квітня 2013 р.): у 4 т. / за заг. ред. О. В. Прокопенко. – Суми : Сумський державний університет, 2013. – Т. 4. – С. 307-309.